

Consideracions de la Comissió Deontològica del Col·legi Oficial d'Infermeres i Infermers de Barcelona (COIB) respecte l'avantprojecte de *Llei Orgànica per a la Protecció de la Vida del Concebut i els Drets de la Dona Embarassada*

Responent a la sol·licitud de la Junta de Govern, des de la Comissió Deontològica del COIB es fan aquestes consideracions a *l'avantprojecte de Llei Orgànica per a la Protecció de la Vida del Concebut i els Dret de la Dona Embarassada*.

Amb aquestes consideracions es pretén fer arribar a la societat la nostra visió professional des del respecte al codi ètic, els valors professionals i el nostre compromís professional. És per això que **fonamentem aquest argumentari en el [Codi d'Ètica de les Infermeres i Infermers de Catalunya](#)**, aprovat pel Consell de Col·legis d'Infermeres i Infermers de Catalunya el setembre de 2013, així com en les [recomanacions de l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa en la seva Resolució 1607 \(2008\)](#), especialment, quan adverteix que la repressió de l'avortament no ha aconseguit evitar-lo sinó, únicament, convertir-lo en un procediment d'alt risc per a la vida i la salut de les dones.

El Codi d'Ètica és el que les infermeres i els infermers de Catalunya han acordat com el que és exigible de la nostra professió. Parla del conjunt de principis que regulen l'activitat professional i dels valors que, més enllà d'opcions ideològiques, ens uneixen en tant que grup professional. Un acord que, en definitiva, proposa la reflexió ètica sobre la conducta professional i dona arguments molt valuosos per defensar el bon fer professional donant com a resultat final un bon servei a ciutadanes i ciutadans. El punt de partida que li dona sentit és el profund respecte per a la persona i pels drets humans i la idea que el sentit ètic de la professió és tenir cura des del respecte per les creences i valors que guien a la vida de les persones.

Així, les infermeres fonamentem les nostres decisions i accions professionals en criteris científics dins d'un marc ètic i deontològic que, en relació a la interrupció voluntària de l'embaràs, suposa estar al costat **de la dona i la parella**, si en té, i participa en la decisió, des del màxim respecte a totes les ideologies i des del recolzament a una situació vital d'alta fragilitat.

Tanmateix es recorda que l'objecció de consciència és un dret de la infermera, manifestat en l'article 79 del Codi d'Ètica. Així, en cas que la lliure elecció de la dona representés un dilema moral per a la infermera per ser contrari a les seves creences, aquesta pot exercir el seu dret a l'objecció de consciència en les condicions que el propi Codi d'Ètica estableix en els articles 79, 80 i 81.

Pel que fa a les recomanacions expressades per l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa, la modificació de l'actual [Llei orgànica 2/2010, de 3 de març, de salut sexual i reproductiva i de la interrupció voluntària de l'embaràs](#) que ara passaria a anomenar-se [Llei Orgànica per a la Protecció de la Vida del Concebut i els Dret de la Dona Embarassada](#), desobeeix la Resolució 1607 (2008) que, amb el títol *Accés a un avortament sense risc i legal a Europa*, es reafirma en "el dret de tot ésser humà, incloses dones, a la seva integritat física i a la lliure disposició del seu cos". En aquest

context, la resolució conclou que "l'elecció última de recórrer o no a un avortament, hauria de correspondre a la dona, que hauria de disposar dels mitjans per exercir aquest dret de manera efectiva". Així mateix, aquesta resolució considera que "l'avortament no ha d'estar prohibit dins d'uns terminis de gestació raonables".

La legalitat de l'avortament no té efecte sobre la necessitat de la dona de recórrer a l'avortament sinó, únicament, sobre el seu accés a un avortament sense risc. Prohibir l'avortament i prohibir-lo en els casos de malformacions físiques del fetus no aconsegueix reduir-ne el nombre. Ens retorna a la situació viscuda fa molts anys amb avortaments clandestins i traumàtics, amb augment de la mortalitat maternal i/o al desenvolupament del "turisme de l'avortament". Fa que es prorrogui el moment de l'avortament i generi greus desigualtats socials, ja que eleva el risc de les mares amb menys recursos que no poden pagar recursos segurs.

Aquests fonaments són els que ens fan concloure que l'avantprojecte de *Llei Orgànica per a la Protecció de la Vida del Concebut i els Dret de la Dona Embarassada* implica les qüestions següents:

- Una possible vulneració del Codi d'Ètica, atès que la infermera està compromesa amb el respecte, protecció i promoció de la dignitat de la persona –en aquest cas de la dona atesa- i els drets humans que se'n deriven (article 1) i es compromet, també, amb la responsabilitat de generar consciència social davant la vulneració d'aquests drets.

És necessari recordar que els drets humans, també fonament de la democràcia, no estan jerarquitzats. Són universals (vàlids per a tothom), inalienables (no es poden negar ni retirar) i són indivisibles, és a dir que no es poden separar ni jerarquitzar. Tots estan interrelacionats, tenen el mateix valor i per poder gaudir-ne d'un s'ha de poder gaudir dels altres.

- Una possible vulneració de l'article 57 del Codi que, en coherència amb el valor de la justícia social, impedeix a la infermera discriminar a ningú per raó d'edat, sexe, gènere, orientació sexual, ètnia, lloc d'origen, llengua, cultura, opinió, ideologia política, creences religioses i/o espirituals, situació social, econòmica o estat de salut. La possibilitat d'accedir a un avortament segur és molt diferent en funció de la capacitat econòmica i cultural, per la qual cosa la llei ha de garantir les condicions d'equitat i oferir a totes les dones les mateixes oportunitats.
- Una possible vulneració de l'article 36 del Codi, ja que l'avantprojecte limita l'exercici de la professió infermera i les decisions de ciutadanes i ciutadans. Impedeix articular el repte de la promoció de autonomia, impedingint alhora, el respecte a la voluntat i la presa de decisions de la dona atesa quan té prou competència per comprendre i decidir.
- Una possible vulneració del respecte a la pluralitat ideològica i de creences. La discrepància ideològica, base de la societat democràtica, s'expressa mitjançant el respecte mutu amb el que estem compromeses. Les infermeres no podem discriminar en funció de la ideologia o la prioritització de valors de la dona

atesa, sinó que hem de tenir-los en compte i tractar de donar respostes incloent-los en el procés de cures.

- Les conseqüències que les prohibicions i limitacions d'aquest avantprojecte podrien tenir en la dona, en la parella i en la família si n'hi ha, generen problemes de salut evitables i que no es poden atendre en aquest nou marc legal, per la qual cosa, aboquen a la infermera a una mala praxi.
- L'avantprojecte situa la infermera, que ajudi a una interrupció voluntària de l'embaràs fora dels supòsits de perill per a la salut de la dona i violació, en una posició d'il·legalitat i punibilitat.

Fetes aquestes consideracions, **la Comissió Deontològica del COIB proposa que es retiri l'avantprojecte esmentat** i es respecti l'actual que permet l'avortament lliure, fins les 14 setmanes sense necessitat de cap justificació de la mare, que inclou el supòsit del "risc de greus anomalies en el fetus" amb un dictamen mèdic fins les 22 setmanes i que també el fa possible, a partir de les 22 setmanes en cas que es detectin "anomalies fetals incompatibles amb la vida i així consti en un dictamen mèdic o quan es detecti en el fetus una malaltia extremadament greu i incurable".

Cal tenir en compte que la llei actual aprovada el 2010 fomenta les accions educatives generadores de salut per la dona ajudant-la a prendre decisions responsables sobre la seva salut sexual i reproductiva, d'acord a la seva situació i valors personals. És a la dona qui, després de rebre la informació adequada i tenir un temps prudent per reflexionar, i en uns terminis raonables, li correspon prendre la decisió; a les infermeres ens correspon acompanyar-la en aquesta difícil decisió de vida oferint-li la seguretat d'una bona atenció clínica.

La Comissió Deontològica del COIB convida les infermeres a revisar el document *Consideracions ètiques entorn de la interrupció de la gestació*, elaborat per la Comissió Deontològica i publicat el maig de 2009 pel COIB, on es reflexiona al voltant de la responsabilitat de la infermera i algunes situacions que plantegen conflictes de valors en la interrupció de la gestació i sobre l'actuació de la infermera quan es plantegen dificultats des de la legalitat o quan la interrupció de la gestació atempta contra la consciència moral.

Document elaborat per la Comissió Deontològica i aprovat per la Junta de Govern del Col·legi Oficial d'Infermeres i Infermers de Barcelona el dia 7 de febrer de 2014